

Briselē, 2015. gada 26. novembrī
(OR. en)

14459/15

ENER 403
CLIMA 139

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2015. gada 26. novembris

Saņēmējs: delegācijas

Iepriekšējais dok. Nr.: 13818/15 + COR 1

Temats: Enerģētikas Savienības pārvaldības sistēma

– Padomes secinājumi (2015. gada 26. novembris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Enerģētikas savienības pārvaldības sistēmu, ko Padome pieņēma Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomes 3429. sanāksmē (Enerģētika), kas notika 2015. gada 26. novembrī.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR
ENERĢĒTIKAS SAVIENĪBAS PĀRVALDĪBAS SISTĒMU**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

ATGĀDINOT:

- par attiecīgajiem LES pantiem, tostarp 14. panta 1. punktu un 16. panta 1. punktu, kuros noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgās likumdošanas funkcijas, un par 17. panta 2. punktu, ar ko Komisijai piešķir likumdošanas iniciatīvas pilnvaras, un par attiecīgajiem LESD pantiem, jo īpaši, neskarot 191. un 192. pantu, par 194. pantu, kurā noteikti enerģētikas politikas mērķi, norādot, ka "*Saistībā ar iekšējā tirgus izveidi un darbību un attiecībā uz vajadzību saglabāt un uzlabot vidi, Savienības enerģētikas politika, dalībvalstīm savstarpēji solidarizējoties, tiecas: a) nodrošināt enerģijas tirgus darbību; b) nodrošināt energoapgādes drošību Savienībā; c) veicināt energoefektivitāti un taupību, kā arī jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstību; un d) veicināt enerģijas tīklu savstarpēju savienojamību*" (..) un ka "*Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru nosaka vajadzīgos pasākumus, lai sasniegtu (..) minētos mērķus (..)*", un arī nosakot, ka "*tie neietekmē dalībvalstu tiesības paredzēt nosacījumus savu energoresursu izmantošanai, izvēlēties kādu no energoavotiem, kā arī noteikt savas energoapgādes struktūru, neskarot 192. panta 2. punkta c) apakšpunktu. (..)*";

- par Eiropadomes 2014. gada 23. un 24. oktobra secinājumiem, ar kuriem tika panākta vienošanās par klimata un enerģētikas politikas satvaru laikposmam līdz 2030. gadam, tostarp par ES līmeņa mērķiem, un ar kuriem cita starpā tika panākta vienošanās nospraust ES mērķi, proti, panākt, lai 2030. gadā Eiropas Savienībā patērēto atjaunojamo energoresursu daļa būtu vismaz 27 %. Šis mērķis būs saistošs ES līmenī. To īstenos ar dalībvalstu ieguldījumiem, kuru pamatā būs vajadzība kopīgi sasniegt ES mērķi, vienlaikus neliedzot dalībvalstīm noteikt savus – vēl vērienīgākus – valsts mērķus un atbalstīt tos saskaņā ar pamatnostādnēm par valsts atbalstu, kā arī ņemot vērā attiecīgo dalībvalstu integrācijas līmeni iekšējā enerģijas tirgū. Nepastāvīgo atjaunojamo energoresursu arvien pieaugošā līmeņa integrēšanai vajadzīgs tāds iekšējais enerģijas tirgus, kurā ir vairāk starpsavienojumu un kam ir atbilstīga rezerves jauda; tas vajadzības gadījumā būtu jākoordinē reģionālā līmenī. (..) Minētos mērķus¹ īstenos, pilnībā ievērojot dalībvalstu brīvību noteikt savu energoresursu struktūru. Mērķi netiks pārvērsti par valstu līmenī saistošiem mērķiem; ar secinājumiem vienojās, ka tiks izstrādāta uzticama un pārredzama pārvaldības sistēma bez nevajadzīga administratīvā sloga, kas palīdzēs nodrošināt to, lai ES sasniegtu savus enerģētikas politikas mērķus, paredzot dalībvalstīm nepieciešamo rīcības elastīgumu un pilnībā ievērojot to brīvību noteikt savu energoresursu struktūru. Šī pārvaldības sistēma: balstīsies uz esošajiem pamatelementiem, piemēram, valstu programmām klimata jomā, valstu plāniem attiecībā uz atjaunojamo enerģiju un energoefektivitāti. Atsevišķi plānošanas un ziņošanas virzieni tiks optimizēti un apvienoti; palielinās patērētāju lomu un tiesības, investoriem nodrošinās labāku pārredzamību un paredzamību, cita starpā sistemātiski pārtraugot galvenos rādītājus saistībā ar cenu ziņā pieejamu, uzticamu, konkurētspējīgu, drošu un ilgtspējīgu energosistēmu; atvieglos valstu enerģētikas politikas koordinēšanu un veicinās reģionālu sadarbību starp dalībvalstīm; secinājumos turklāt atgādināja par savu mērķi izveidot Enerģētikas savienību, lai nodrošinātu cenu ziņā pieejamu, drošu un ilgtspējīgu energoapgādi, kā noteikts tās stratēģiskajā programmā;

¹ Piezīme: "minētie mērķi" un "mērķi" nākamajā teikumā attiecas uz *gan* uz ES mērķi panākt vismaz 27 % atjaunojamo energoresursu daļu, *gan arī* uz indikatīvo mērķi ES līmenī – energoefektivitātes uzlabošanu par vismaz 27 % (kā minēts citēto Eiropadomes secinājumu I.3. punkta iepriekšējās daļās).

- par Eiropadomes 2015. gada 19. un 20. marta secinājumiem, kuros norādīts, ka ir ES ir apņēmusies izveidot Enerģētikas savienību ar tālredzīgu politiku klimata jomā, balstoties uz Komisijas pamatstratēģiju, kurā minētie pieci aspekti ir cieši saistīti un savstarpēji pastiprinoši (enerģētiskā drošība, solidaritāte un uzticēšanās; pilnībā integrēts Eiropas enerģijas tirgus; energoefektivitāte, kas palīdz iegrožot pieprasījumu; ekonomikas dekarbonizācija; pētniecība, inovācija un konkurētspēja). ES iestādes un dalībvalstis turpinās darbu, un Padome pirms decembra par to informēs Eiropadomi. Eiropadome turpinās sniegt norādījumus. Kaut arī Eiropadome uzsver visu Enerģētikas savienības dimensiju svarīgumu, tā pievērsās dažiem aspektiem un cita starpā aicināja: pārskatīt un izstrādāt tiesību aktus, kas saistīti ar emisiju samazināšanu, energoefektivitāti un atjaunojamiem energoresursiem, lai nodrošinātu apstiprināto 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanu; attīstīt uzticamu un pārredzamu pārvaldības sistēmu;
- par TTE padomes (enerģētika) 2015. gada 8. jūnija secinājumiem par Enerģētikas savienības īstenošanu ar nosaukumu "Iespēju nodrošināšana patērētājiem un investīciju piesaiste enerģētikas nozarē", kuros Komisiju aicina ātri nākt klajā ar ierosmēm par Enerģētikas savienības pārvaldības sistēmu, kas ātri jāizstrādā un jāapstiprina Padomē kā pirmais pasākums, lai izstrādātu pārvaldības sistēmu;

ŅEMOT VĒRĀ:

- Komisijas 2015. gada 18. novembra paziņojumu par Enerģētikas savienības stāvokli, kurā iekļauti norādījumi dalībvalstīm par valsts enerģētikas un klimata plāniem, kā arī pirmais ziņojums par galvenajiem rādītājiem;

APZINOTIES

- to, cik liela nozīme ir uzticamai un pārredzamai Enerģētikas savienības pārvaldības sistēmai ar skaidri definētu ilgtermiņa politikas plānošanu un Enerģētikas savienības stratēģijas īstenošanas pārraudzības procesu;
- nepieciešamību ar salīdzināmiem, atbilstošiem, saskaņotiem un uzticamiem datiem un informāciju nostiprināt Enerģētikas savienības veidošanas progresa mērīšanu un optimizēt dalībvalstu plānošanas un ziņošanas pienākumus attiecībā uz Savienības klimata un enerģētikas politiku;

ATZĪSTOT, KA

1. Enerģētikas savienības pārvaldības sistēma būs nozīmīgs instruments efektīvā un konstruktīvā Enerģētikas savienības veidošanā un tās mērķu sasniegšanā; UZSVĒR šādus Enerģētikas savienības pārvaldības sistēmas principus:
  - 1.1. pārvaldības sistēma integrēs stratēģisko plānošanu un ziņošanu par klimata un enerģētikas politikas īstenošanu, un tā aktīvi sekmēs koordināciju starp dalībniekiem, kas ir atbildīgi par klimata un enerģētikas politiku – ES, reģionālā un valstu līmenī;

- 1.2. pārvaldības sistēma būs veidota, pamatojoties uz klimata un enerģētikas politikas esošajiem pamatelementiem, kā arī uz 2030. gadam apstiprinātajiem mērķrādītājiem, un tajā būs ietverti plānošanas un ziņošanas pienākumi. Tā pārraudzīs ES kopējo progresu ceļā uz ES enerģētikas un klimata politikas, kā arī tās vispārējo politikas mērķu sasniegšanu piecās dimensijās, un tādējādi sniegs vienotu un pārredzamu pārskatu par Enerģētikas savienības stāvokli;
- 1.3. pārvaldības sistēma optimizēs un apvienos atsevišķus plānošanas un ziņošanas virzienus, vienlaikus saglabājot noteikto satura līmeni un datu kvalitāti. Ziņošana saskaņā ar pārvaldības sistēmu ir arī paredzēta, lai samazinātu turpmāku ziņošanas pienākumu administratīvo slogu un racionalizētu šos pienākumus; parasti ziņošanas pienākumiem vajadzētu būt integrētiem ziņošanas procesā;
- 1.4. pārvaldības sistēma dalībvalstīm nodrošinās pietiekamu elastīgumu, lai tās varētu izvēlēties pasākumus, balstoties uz valstu specifiku, izvēli, apstākļiem, tehnoloģisko attīstību un ārējo apstākļu izmaiņām;
- 1.5. pārvaldības sistēma būs uzticama. Ar dalībvalstu ilgtermiņa plānošanu, vienādi aptverot visas piecas Enerģētikas savienības dimensijas, tā stiprinās investīciju vides stabilitāti un paredzamību. Pārvaldības sistēma ņems vērā dažādo būtību un darbības jomu attiecībā uz saistošajiem, ES līmenī saistošajiem vai indikatīvajiem klimata un enerģētikas politikas mērķiem 2030. gadam, kā arī uz tādiem specifiskiem un vispārējākiem politikas mērķiem, kas attiecas uz piecām dimensijām; to papildinās ar tādu tiesību aktu pārskatīšanu un izstrādi, kas saistīti ar emisiju samazināšanu, energoefektivitāti un atjaunojamiem energoresursiem, lai nodrošinātu apstiprināto 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanu;

- 1.6. reģionālā sadarbība ir sevi pierādījusi kā vienu galvenajiem instrumentiem, lai virzītos uz cita starpā labi funkcionējoša iekšējā enerģijas tirgus izveides pabeigšanu, lai attīstītu Eiropas infrastruktūru, lai izmaksu ziņā efektīvā veidā sasniegtu enerģētikas un klimata politikas mērķus, cita starpā palielinot starpsavienojumu jaudu, un lai palielinātu piegādes drošību. Tādēļ ciešāka reģionālā sadarbība un konsultācijas par tādiem jautājumiem kā iepriekš minētie attiecīgā gadījumā kļūs par Enerģētikas savienības turpmākās pārvaldības sistēmas transversālu un svarīgu aspektu, un tā ir jāveicina vai jāstimulē;
- 1.7. dialogs – kā LES 13. panta 2. punkta prasības pēc pilnīgas savstarpējas sadarbības konkrēta izpaušme – vēsturiski ir spēlējis svarīgu lomu Eiropas projekta veidošanā. Tam būs centrāla nozīme Enerģētikas savienības pārvaldības sistēmā. Veidojot un īstenojot Enerģētikas savienības pārvaldību, ar konstruktīvu dalībvalstu un Komisijas dialogu tiks integrēta sadarbība un nodrošināta apmaiņa ar informāciju un labāko praksi. Enerģētikas pārvaldības īstenošana turklāt sekmēs valsts līmeņa konsultācijas ar pilsonisko sabiedrību un ieinteresētajām personām un nodrošinās ieguldītāju, patērētāju un pilsoņu uzticēšanos;
2. ņemot vērā minētos principus, šādus elementus NOSAKA par pārvaldības sistēmas galvenajam sastāvdaļām:
- valsts enerģētikas un klimata plāns (turpmāk "valsts plāns"), ko pieņem ikviena dalībvalsts un kam seko progresa ziņojumi par valsts plāna īstenošanu; abi minētie dokumenti balstās uz standartizētām veidnēm;
  - konstruktīvi Komisijas un dalībvalstu dialogi; un
  - pārraudzība un izvērtēšana, pamatojoties cita starpā uz galvenajiem rādītājiem;
- un PRECIZĒ, ka

2.1. pirmais valsts plāns aptvers laikposmu no 2021. līdz 2030. gadam, tajā būs integrētas enerģētikas un klimata sastāvdaļas un tam vajadzētu būt holistiskam un atspoguļot piecas Enerģētikas savienības dimensijas. Valsts plāns būs kodolīgs, saskaņots augsta līmeņa stratēģiskās plānošanas dokuments;

2.2. valsts plāns

- īsi apraksta valsts energosistēmas stāvokli, valsts klimata politiku un valsts politikas satvaru attiecībā uz visām piecām Enerģētikas savienības dimensijām, tostarp attiecīgu valsts specifiku un problēmas, piemēram, integrācijas līmeni iekšējā tirgū;
- garantējot pietiekamu elastīgumu un ikvienas dalībvalsts tiesības izvēlēties savu energoresursu struktūru, ietver dalībvalsts politikas plānošanu, mērķus klimata un enerģētikas jomā, kā arī mērķus, ja vai kādus dalībvalstis tos ir noteikušas, ņemot vērā mērķrādītāju un mērķu dažādo būtību un darbības jomu. Tādējādi šie plāni dos ieguldījumu ES klimata un enerģētikas politikas mērķu un 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanā. Tie arī atspoguļos perspektīvu, ka atbilstīgi jaunākajiem *IPCC* konstatējumiem, lai nepārsniegtu 2°C robežvērtību, globālajām siltumnīcefekta gāzu emisijām ne vēlāk kā līdz 2020. gadam ir jāsasniedz punkts, pēc kura globālās siltumnīcefekta gāzu emisijas sāk samazināties, līdz 2050. gadam tās jāsamazina vismaz par 50 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni ^[1], un 2100. gadā tām jāpietuvojas nulles līmenim vai zem tā; un ka visām Pusēm būtu jāīsteno pārmaiņas ceļā uz ilgtermiņa redzējumu par globālu un ilgtspējīgu klimata neitralitāti un noturību pret klimata pārmaiņām šā gadsimta otrajā pusē, un tas ir saistīts ar ES mērķi saistībā ar samazinājumiem, kuri saskaņā ar *IPCC* ir jāveic attīstītajām valstīm kā grupai, proti, līdz 2050. gadam samazināt emisijas par 80–95 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, kā tika uzsvērts un atgādināts Padomes 2015. gada 18. septembra secinājumos;

---

^[1] Skatīt, piemēram dok. 14790/09 (7. punkts) un dok. 14747/14 (2. punkts).

- iekļauj virzību saistošo siltumnīcefekta gāzes mērķu panākšanai saskaņā ar attiecīgajiem ES tiesību aktiem un izklāsta reālu indikatīvu virzību attiecībā uz citiem mērķiem un mērķrādītājiem, ja vai kādus dalībvalstis tos ir noteikušas, ņemot vērā mērķrādītāju un mērķu dažādo būtību un darbības jomu. Jo īpaši valstu plāni noteiks valsts ieguldījumu ES enerģētikas politikas mērķu un ES klimata un enerģētikas 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanā, tostarp prognozes, un tos izstrādās saskaņā ar Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumiem. Tādējādi valstu plāni būs sākotnējie atsauces punkti, lai pārraudzītu visu ES enerģētikas politikas mērķu un mērķrādītāju sasniegšanu;
- izklāsta darbības, kuru mērķis ir stiprināt piegādes drošību, kā arī darbības, kuru mērķis uzlabot un stiprināt iekšējo enerģijas tirgu;
- sniedz pienācīgu datu līmeni saistībā ar galvenajiem rādītājiem;
- iekļauj reģionālo sadarbību plānošanas un īstenošanas procesā saistībā ar atbilstīgiem aspektiem un nosaka reģionālās problēmas; šim vajadzētu ietvert kaimiņu dalībvalstu informācijas apmaiņu, konsultācijas un/vai koordināciju par valstu plānu projektiem un pieredzes un labākās prakses apmaiņu attiecīgajās enerģētikas nozarēs;
- pievēršas sinerģijām un potenciālam ar citām attiecīgām politikas jomām;

2.3. progresa ziņojumus dalībvalstis Komisijai iesniegs ik pa diviem gadiem, ņemot vērā mērķi samazināt administratīvo slogu un nolūkā grafiku pielāgot iekšzemes, ES un starptautiskajai ziņošanai;

- 2.4. standartizētās veidnes un galvenos rādītājus izstrādās Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un ar to piekrišanu; galveno rādītāju sarakstam vajadzētu palīdzēt nodrošināt progresu un līdzsvaru attiecībā uz visām piecām dimensijām, tostarp apstiprinātajiem ES klimata un enerģētikas jomas mērķrādītājiem, kā arī ES enerģētikas politikas mērķiem, lai nodrošinātu cenu ziņā pieejamu, uzticamu, konkurētspējīgu, drošu un ilgtspējīgu energosistēmu, par ko vienošanās panākta Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumos;
- 2.5. galveno rādītāju pārraudzību, kas balstīsies uz valsts datiem, attiecībā uz piecām dimensijām sistemātiski veiks ES līmenī. Galvenie rādītāji dos iespēju sagatavot analīzes un/vai kopīgas ES prognozes, kas ļaus izvērtēt turpmāku progresu virzībā uz ES klimata un enerģētikas politikas mērķu un apstiprināto ES mērķrādītāju sasniegšanu. Komisija savā gada ziņojumā par Enerģētikas savienības stāvokli apkopos un izvērtēs vispārējo progresu, kas gūts ES līmenī;
- 2.6. dalībvalstis sagatavos savus valstu plānus, kas aptver visas 2.2. punktā minētās sastāvdaļas. Tās var saņemt ieteikumus no Komisijas un/vai komentārus no kaimiņu dalībvalstīm saistībā ar reģionālo sadarbību par attiecīgiem jautājumiem un –attiecīgā gadījumā – ņemt tos vērā. Pamatojoties uz minēto, dalībvalstis savus pabeigtos valstu plānus nosūtīs Komisijai;
- 2.7. neatkarīgi no 2.6. punktā minētā sagatavošanas darba pirmos valstu plānus pabeigs līdz 2019. gada beigām. Divu gadu pārskatīšanas cikls sāksies ar dalībvalstu pirmo progresu ziņojumu, kam sekos iteratīvs dialogs ar Komisiju par īstenošanu un iespējams lēmums par to, ka dalībvalstij ir jāpielāgo savs valsts plāns. Katrā pārskatīšanā izvērtēs gūtos rezultātus;

- 2.8. paturot prātā to, ka ir vajadzīga uzticama un pārredzama pārvaldība, dalībvalstis vajadzības gadījumā var nolemt atjaunināt vai pārskatīt savus valstu plānus, ņemot vērā izmaiņas valsts apstākļos;
- 2.9. pārvaldības sistēma nodrošinās savlaicīgu izvērtējumu un prognozes attiecībā uz ES enerģētikas politikas mērķu un apstiprināto klimata un enerģētikas politikas mērķrādītāju izpildi. Tādējādi varētu veikt savlaicīgu darbību, vienlaikus ņemot vērā konkrētā mērķa vai attiecīgā mērķrādītāja būtību; šādā darbībā varētu ietilpt esošās politikas un pasākumu īstenošanas uzlabošana, to pielāgošana vai papildu politikas un pasākumu veikšana. Attiecībā uz saistošo ES atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju šo darbību vajadzētu veikt, ja, balstoties uz valstu plāniem vai pārskatītajiem vai atjauninātajiem valstu plāniem, 2020. gadu vidū pastāv neatbilstība un ņemot vērā to, cik lielu ieguldījumu šā ES mērķrādītāja sasniegšanā dalībvalsts ticami sniedz savā plānā, vadoties pēc tā, ka ir jāizpilda visi piecu dimensiju mērķi un mērķrādītāji;
- 2.10. pārvaldības sistēma būs elastīga, ļaujot dalībvalstīm izvēlēties izmaksu ziņā visefektīvāko politiku saistībā ar mērķiem un mērķrādītājiem;
- 2.11. ar pārvaldības sistēmas cikla attiecīgajiem posmiem iepazīstinās Padomi un tos apspriedīs Padomē. Eiropadome turpinās sniegt norādījumus par Enerģētikas savienības un pārvaldības sistēmas izveidi, cita starpā pamatojoties uz Komisijas gada ziņojumiem par Enerģētikas savienības stāvokli, ko iesniegs Eiropas iestādēm;

ATGĀDINOT, ka spēcīga Enerģētikas savienība ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku ir viena no Komisijas galvenajām prioritātēm;

3. AICINA Komisiju nodrošināt ātru darba turpināšanu pēc šiem secinājumiem un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm cita starpā sagatavot:

3.1. pamatu šādām būtiskajām sastāvdaļām:

- steidzamības kārtā – esošo plānošanas un ziņošanas pienākumu uzskaitē un priekšlikumi šo pienākumu optimizēšanai, lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu saskaņotību, vienkāršošanu un konsekvenču;
- standartizētu veidņu projekti valstu plāniem un divgadu progresa ziņojumiem;
- reģionālās sadarbības pamatnostādnes, pamatojoties uz pašreizējo paraugpraksi un struktūrām;
- rādītāju saraksts un šo kopējo galveno rādītāju, (standarta) scenāriju un prognožu metodika;

3.2 vispārēju pārskatu, tostarp:

- dialogus starp dalībvalstīm un Komisiju un ikgadējo iestāžu dialogu par ziņojumiem attiecībā uz stāvokli Enerģētikas savienībā; un
- sīki izstrādātu šādu pasākumu grafiku;

3.3 un cieši sadarboties ar dalībvalstīm, Eiropas iestādēm, kā arī citām attiecīgām ieinteresētajām personām, lai sasniegtu iepriekš izklāstītos mērķus.